VERDENSFRELSERINDEN

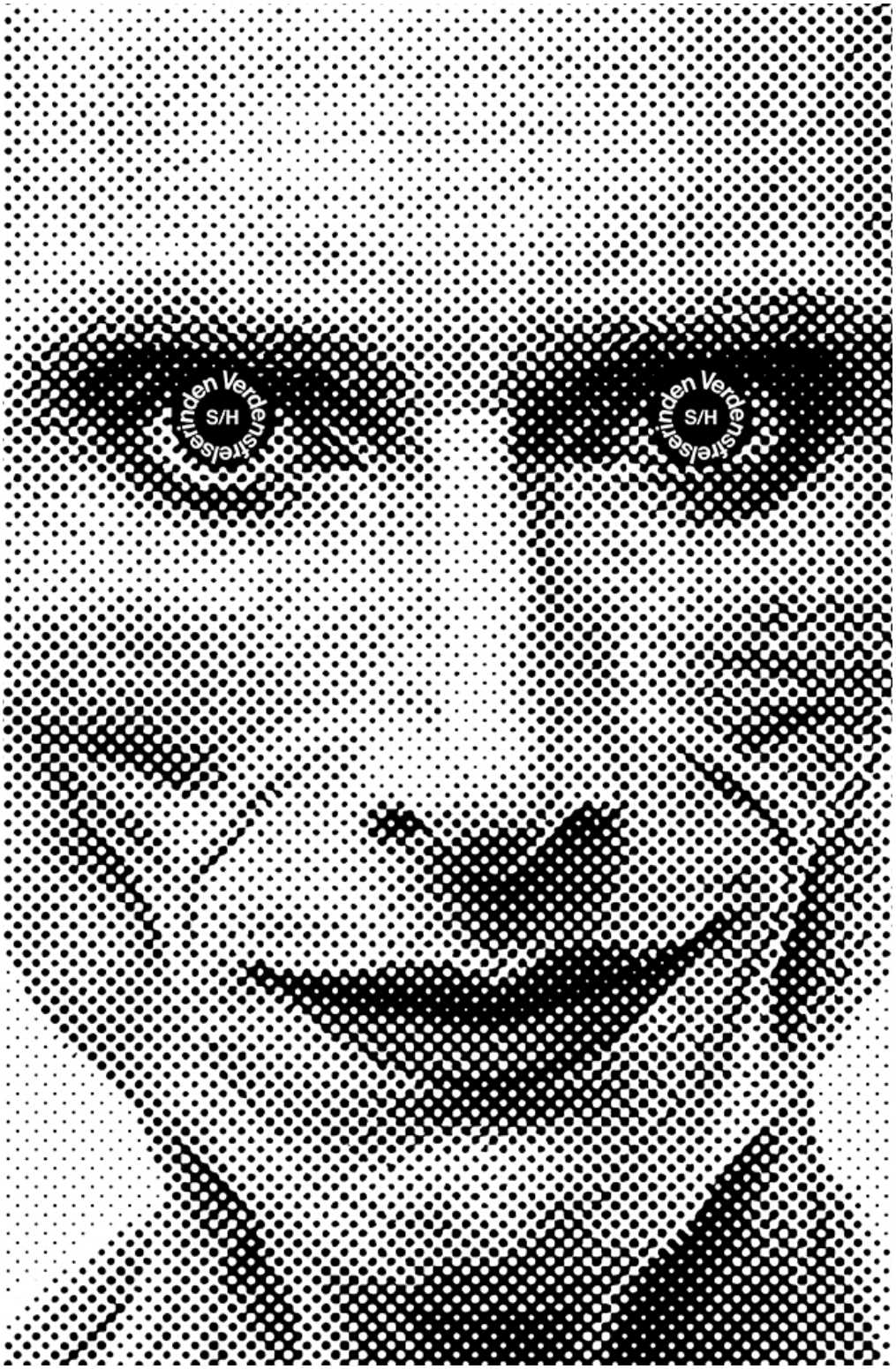

12. – 28. FEBRUAR 2021 PÅ SORT/HVID

S/H

Undervisningsmateriale til VERDENSFRELSERINDEN

Udarbejdet af Ida Birk Hansen // Forside af Wrong og Sebastian Freire

Indholdsfortegnelse

PRAKTISK INFORMATION 3
MEDVIRKENDE 3
BRUG AF MATERIALET I UNDERVISNINGEN 3
INTRODUKTION TIL VERDENSFRELSERINDEN 4
INTRODUKTION TIL MADAME NIELSEN 5
TEMA 1: KROPPEN I KUNSTEN 6
Opgave 1: Den private krop vs. Den offentlige karakter 6
Opgave 2: Den feminine og den maskuline krop 7
Opgave 3: Perspektivering til andre kropslige kunstnere 7
TEMA 3: DRAMATISK ANALYSE AF VERDENSFRELSERINDEN 8
Opgave 1: Dramatisk analyse 8
Opgave 2: Bertolt Brecht og Verfremdung 9
TEMA 2: MUSIKENS BETYDNING I VERDENSFRELSERINDEN 10
Opgave 1: Musikanalyse 10
TEMA 4: IDEOLOGI, STYREFORMER OG MILJØ 11
Opgave 1: Ideologiernes historie 11
Opgave 2: Mennesket og klimaet 11
Opgave 3: Perspektivering til filmene *Die Welle* og *Spaceship Earth* 11
TEMA 5: RELIGIØSITET I VERDENSFRELSERINDEN 13
Opgave 1: Religiøsiteten i karaktererne 13
Opgave 2: Gaia som religion og verdensbetegnelse 13

PRAKTISK INFORMATION

SPILLEPERIODE, SORT/HVID 12. - 28. februar 2021.

SPILLESTED Sort/Hvid, Staldgade 26-30, 1699 København V

TID man.-fre. kl. 20, lør. kl. 17

BILLETTER 40 kr. pr. person for grupper u/25 år (løssalgspris 195 kr.)

KONTAKT **billet@sort-hvid.dk** **/ 70 70 74 94** for yderligere information og billetter

VERDENSFRELSERINDEN er en co-produktion mellem Sort/Hvid og Teater Momentum. Forestillingen spiller derfor også i Odense d. 5. – 20. marts 2021. Læs mere på www.teatermomentum.dk.

MEDVIRKENDE

Koncept: MADAME NIELSEN OG CHRISTIAN LOLLIKE
Medvirkende: MADAME NIELSEN & HALVCIRKEL - PERNILLE KRISTIANSEN (VIOLIN), BETTINA MARIE EZAKI (VIOLIN), MIKA PERSDOTTER (BRATSCH), NICOLE HOGSTRAND (CELLO)
Iscenesættelse: CHRISTIAN LOLLIKE
Dramaturg: ANDERS THRUE DJURSLEV
Scenograf: MIE RIIS
Lysdesign: MORTEN KOLBAK
Lyddesign: MADS EMIL NIELSEN
Foto: SEBASTIAN FREIRE
Støttet af: STATENS KUNSTFOND og WILHELM HANSEN FONDEN

BRUG AF MATERIALET I UNDERVISNINGEN

Opgaverne i undervisningsmaterialet er udviklet som supplement til forestillingen og tager udgangspunkt i nogle af de temaer og centrale virkemidler, forestillingen benytter sig af. Det henvender de gymnasiale uddannelser i fagene **DANSK**, **DRAMA**, **SAMFUNDSFAG**, **RELIGION** og **MUSIK**.

Med udgangspunkt i de spørgsmål, forestillingen stiller til dagens debat om køn, klima, styreformer og religion, lægger materialet op til refleksion, analyse og diskussion af disse emner.

I kan både arbejde med materialet før og efter jeres teaterbesøg. Mange opgaver forholder sig konkret til forestillingen, men hvis I vil forberede jer, kan I fx læse **INTRODUKTIONEN TIL MADAME NIELSEN** og kigge nærmere på hendes tidligere værker. I kan også arbejde med politiske og religiøse bevægelser i **TEMA 4** og **5** eller plukke fra de øvrige temaer.

Ønsker du at bruge manuskriptet i din undervisning, sender vi det meget gerne. Henvend dig i så fald på billet@sort-hvid.dk

INTRODUKTION TIL VERDENSFRELSERINDEN

Madame Nielsen og strygekvartetten Halvcirkel inviterer til kamp for en ny verden.

VERDENSFRELSERINDEN er et musikalsk opgør med verden, som vi kender den. Madame Nielsen stikker fingeren i jorden og udfordrer den reelle villighed til at sikre planetens overlevelse. Lad os feje for egen dør! Med fire kvindelige strygere i ryggen som en amazonsk hær træder VERDENSFRELSERINDEN frem for øjnene af os.

En kvinde fortæller os sin historie. Lige siden hun var en lille dreng, har hun jagtet sin helt personlige identitet. Hvem er hun? Mand eller kvinde, frelser eller frister? Nu giver hun slip – hun træder ud af jagten på sig selv og ind i fællesskabet. Er du parat til at følge med?

Kvinden starter en bevægelse. Hende, dig, os. Alle! Nu står vi sammen. Sammen om at omskrive planetens historie. YES WE CAN! Væk med alle fine fornemmelser, saving humankind is a dirty job.

VERDENSFRELSERINDEN spørger, hvad vi skal gøre, for at verden kan overleve os. For hvilken positiv indflydelse har vi mennesker egentlig på verdens overlevelse? Hvad bidrager vi med, som gør verden til et bedre sted?

LÆS MERE PÅ https://www.sort-hvid.dk/projekt/verdensfrelserinden/

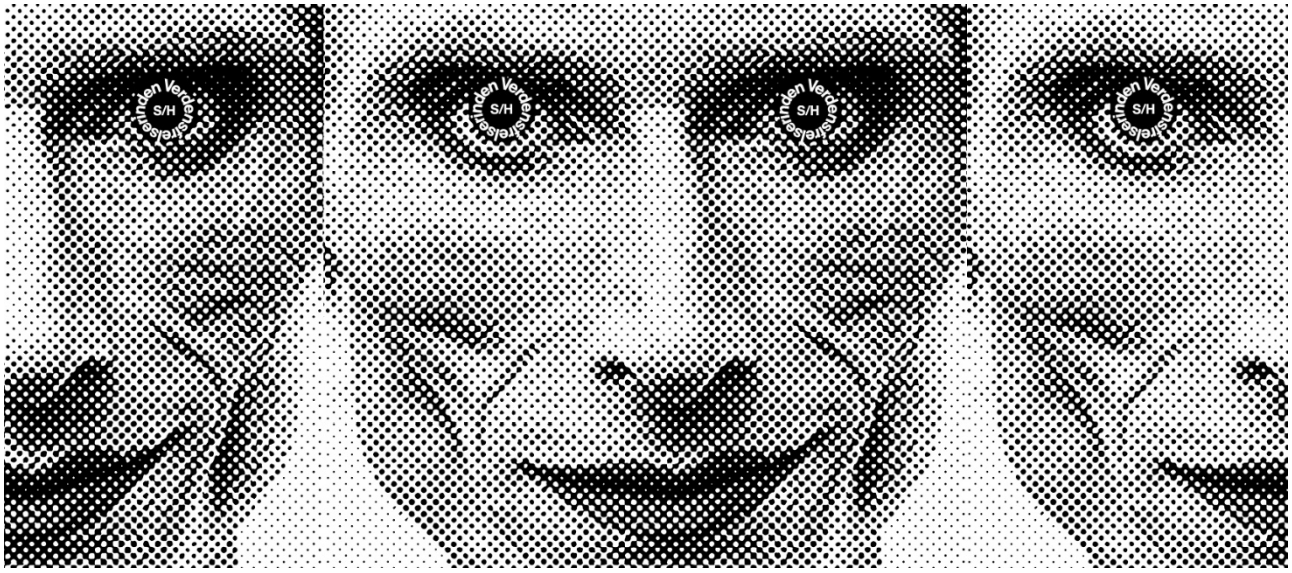

Foto og grafik: Wrong og Sebastian Freire

INTRODUKTION TIL MADAME NIELSEN

Madame Nielsen er forfatter, musiker, skuespiller m.m. – multikunstner ville nogle kalde hende. Hun er kendt for sit sproglige intellekt, der med poetisk kraft sætter vores verden i et nyt perspektiv. Madame har gennem hele sin karriere undersøgt og udfordret vores forståelse af identitet.

Hendes værker og performances tager ofte udgangspunkt i hende selv – hun både former og formes af sin egen kunst. Man kunne sige, at hun stiller sin krop til rådighed for kunsten. Når kunsten udvikler sig, udvikler Madame Nielsens identitet sig og omvendt. Skellet mellem privat og offentlig er derfor lidt småt at benytte om Madame Nielsen. ”Jeg er ikke noget, eller nogen bestemt, jeg er en mulighed,” har hun sagt i et interview til Politiken (lørdag den 2. januar 2021).

Madame Nielsen har gennemlevet et hav af identiteter. Hun er født Claus Beck-Nielsen, men har de sidste mange år levet som kvinde under navnet Madame Nielsen. Hun blev for alvor kendt, da hun i 2001 erklærede sit tidligere jeg Claus Beck Nielsen for død og levede på gaden som hjemløs uden cpr-nummer. Efterfølgende forsøgte hun at leve videre uden navn via virksomheden Das Beckwerk, og i 2010 lod hun denne Claus begrave på Assistens Kirkegården på Nørrebro i København med et stort begravelsesoptog.

Senest har Madame Nielsen udgivet kærlighedsromanen *Lamento* (2020). Af andre meget omtalte romaner kan blandt andet nævnes *The Monster* (2018) og *Den endeløse sommer* (2014). Desuden har Madame skrevet flere bøger, der mere direkte tager udgangspunkt i egne udviklingsrejser. Bl.a. *Invasionen – En fremmed i flygtningestrømmen (2016)*, som hun skrev efter at være rejst til Grækenland og have fulgt den rute, som flygtninge tager op igennem Europa til Danmark. I 2003 skrev hun også den posthume selvbiografi *Claus Beck-Nielsen (1963-2001).*

På scenen har Madame Nielsen blandt andet skabt performances som *Teaterslagteren* (Kaleidoskop 1999), *Parlamentet* (Gladsaxe Teater 2003), *Transformatoren* (CafeTeatret 2014) og *Black Madonna* (Sort/Hvid 2018). Hun har modtaget adskillige priser. Blandt andet en Reumert for Årets Dramatiker 2003 for *Parlamentet* og Årets Performer 2019 for *Black Madonna*. Ligeledes har hun modtaget flere priser som forfatter. Blandt andet Dagbladet Politikens Frit Flet-pris i 2018 og Kjeld Abell-prisen i 2005.

Madame Nielsen er uddannet forfatter fra Forfatterskolen i 1993 og skuespiller fra School of Stage Arts på performanceteatret Cantabile 2. Er I interesseret i at vide mere om Madame Nielsen, kan I orientere jer i de nedenstående læse- og lytteanbefalinger:

- Bjørn Lense-Møller: ”Nielsen”, *Den store danske*, https://denstoredanske.lex.dk/Nielsen (7/5 2020)
- Morten Jørsum, red. Karina Søby Madsen, ”Madame Nielsen/Claus Beck-Nielsen”, *Forfatterweb*, https://forfatterweb.dk/oversigt/zbecknielsen00 (Nov. 2020)
- Trisse Gejl, Dagbladet Information, ”Er der ingen grænser for grænseoverskridelsen”, Interview med Madame Nielsen: https://www.information.dk/kultur/2010/09/ingen-graenser-graenseoverskridelsen (Sep. 2010)
- Katrine Hornstrup Yde: ”Nielsens svimlende bryster”, Dagbladet Information, https://www.information.dk/kultur/2014/03/nielsens-svimlende-bryster (15/3 2014)
- Radioprogrammet Ping Pong med Christian Lollike og Madame Nielsen, https://www.dr.dk/radio/p1/pingpong/ping-pong-17 (13/3 2020)
- Radioprogrammet De Kontroversielle: ”Madame Nielsen”, https://www.dr.dk/radio/p1/de-kontroversielle-podcast/de-kontroversielle-madame-nielsen-4-5 (23/6 2020)

TEMA 1: KROPPEN I KUNSTEN

Foreslåede fag: dansk, drama

For mange kunstnere er kroppen et af deres vigtigste redskaber. Kroppen bruges til at skabe kunst, men også som et kunstværk i sig selv. Det ses blandt andet hos kunstnere som Marina Abramovic, Pyotr Pavlensky, Stelios Arcadious og Madame Nielsen. De stiller deres kroppe til rådighed og udvikler både kunsten, publikum og dem selv i deres virke. De er med til at rykke grænserne for identitet, politik og etik ved at fremstille dem selv på måder, der ikke er set før. Med udgangspunkt i forestillingen kan I undersøge kroppens betydning i den kunstneriske skabelsesproces.

Opgave 1: Den private krop vs. Den offentlige karakter

Omverdenen vil gerne omtale Madame Nielsen som mand eller kvinde, forfatter eller skuespiller, kunstner eller performer. Men for Madame Nielsen er det ikke enten eller. Hun er, hvad hun har lyst til at være, eller hvor hun mærker, at livet og kunsten fører hende hen. Dette gør det også vanskeligt at skelne mellem, hvornår Madame Nielsen performer, og hvornår hun ikke gør.

Madam Nielsen styrketræner fx sin krop som forberedelse til VERDENSFRELSERINDEN, så hun er klar til den nye verden, vi skal skabe sammen. Undervejs dokumenteres hendes kropslige udvikling på Facebook og Instagram – præcis som bodybuildere eller yogadyrkere deler ud af sig selv på sociale medier.

Hvor går grænsen mellem den private krop og den offentlige karakter? Hvilken betydning har skuespillerens krop for en teaterforestilling? Hvordan ville det påvirke forestillingen, hvis det var en anden krop, som spillede forestillingen?

Undersøg og diskuter Madame Nielsens rolle i VERDENSFRELSERINDEN, og hvordan hun bruger sit private jeg i sin offentlige kunst. Her kan I benytte jer af Erving Goffmans begreber *front stage* og *back stage*. Goffman skelner med disse to begreber mellem de facader, vi påtager os, når vi henholdsvis skal vise os udadtil (front stage), og den måde vi agerer på, når vi er i situationer, hvor vi kan ”være os selv” (back stage).

Siden Goffman udgav *The Presentation of Self in Everyday Life* i 1959, er begreberne blevet drejet og vendt, og nogle taler også en *middle region*, som ligger sig et sted imellem det offentlige og private, som fx vores tilstedeværen på sociale medier.

Forslag til tekster:

- Erving Goffman: *Hverdagslivets rollespil* (orig. *The Presentation of Self in Everyday Life* 1959, dansk oversættelse 2014)
- Nils Gunder Hansen: ”Sociologen, der analyserede verden som en scene”, Kristeligt Dagblad: https://www.kristeligt-dagblad.dk/kultur/sociologen-der-analyserede-verden-som-en-scene (6/1 2015)

I kan desuden følge med i Nielsens kropslige udvikling her:

- Instagram: http://instagram.com/sorthvidscene
- Facebook: https://www.facebook.com/sorthvidscene

Opgave 2: Den feminine og den maskuline krop

Kroppen og sindet kan både være maskulint og feminint. Det afspejles også i forestillingens hovedkarakter, som ideologisk, kropsligt og udtryksmæssigt ændrer sig i løbet af forestillingen.

Diskuter, hvad I forstår ved det maskuline versus det feminine. Hvilke feminine og maskuline træk ser I hos hovedkarakteren? Her kan I tage udgangspunkt i Judith Butlers teori om køn som noget performativt, Ulla Angkjær Jørgensens bog *Kropslig Kunst* samt se på Geert Hofstedes *kulturdimension* om *maskulinitet* og *femininitet*.

Læs fx:

- Judith Butler: *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity* (1990)
- Geert Hostedes teori om kulturdimensioner baseret på en undersøgelse 1967-1973, fx gengivet her: https://net2change.dk/hofstedes-kulturdimensioner/#MAS
- Gry Høngsmark Knudsen: "Jeg sanser – altså er jeg", Kvinfo, https://kvinfo.dk/jeg-sanser-altsaa-er-jeg/ (30/8 2007)
- Ulla Angkjær Jørgensen: *Kropslig kunst. Æstetik, køn og kunstanalyse* (2007)
- Samfundsfagsportalen: "Magt og køn": https://samfundsfagsportalen.gyldendal.dk/b_niveau/koen_og_ligestilling/kapitler/magt_og_koen

Opgave 3: Perspektivering til andre kropslige kunstnere

Undersøg andre kunstnere, som gør brug af dem selv i deres kunst, og perspektiver disse til Madame Nielsen. Eksempler på kunstnere kunne være Yoko Ono, som har lavet værket *Cut Piece*, hvor hun lod publikum klippe stykker af hendes tøj af, indtil hun sad næsten nøgen, eller Stelios Arcadious, som har fået opereret et øre ind i armen. Andre kunstnere kunne være Marina Abramovic, Pyotr Pavlensky, Sophie Calle og Lina Hashim.

Forslag til videre undersøgelse:

- Birgit Hessellund og Trine Ross: "Yoko Ono", *Den store danske*, https://denstoredanske.lex.dk/Yoko_Ono (9/10 2020)
- MoMA Learning: "Cut Piece", https://www.moma.org/learn/moma_learning/yoko-ono-cut-piece-1964/ (værk fra 1964)
- I DO ART: "Marina Abramovic The Cleaner", https://www.idoart.dk/kalender/9kf2g2cdk67cgcy7e4gncw2srdx93b (17/6 2017)
- Fernanda Eberstadt: "The Dangerous Art of Pyotr Pavlensky", The New York Times Magazine, https://www.nytimes.com/2019/07/11/magazine/pyotr-pavlensky-art.html (11/7 2019)
- Artnet: værker af Sophie Calle, http://www.artnet.com/artists/sophie-calle/
- Marie Kjærgård Madsen: *Unge Kunstnerstemmer: Lina Hashim*, Kunsten.nu, https://kunsten.nu/journal/unge-kunstnerstemmer-lina-hashim/ (7/10 2020)
- Georgia McCafferty: "The man with an ear on his arm", CNN style, https://edition.cnn.com/style/article/stelarc-ear-arm-art/index.html, (13/8 2015)

TEMA 3: DRAMATISK ANALYSE AF VERDENSFRELSERINDEN

Foreslåede fag: dansk, drama

Med dine elever kan du lave en dramatisk analyse af VERDENSFRELSERINDEN.
Inddel analysen i to dele: En del, hvor forestillingen beskrives, og en del, hvor den personlige oplevelse af forestillingen fortolkes. Dette kan være en introduktion til *fænomenologi* og *hermeneutik*.

Som introduktion til den dramatiske analyse, kan I læse nedenstående tekster:

- Tinne Serup Bertelsen og Barbara Kjær-Hansen: "At analysere drama", *Litteraturhistorien – på langs og på tværs*, https://litthist.systime.dk/?id=206 (2012)
- Jytte Wiingaard: "Forestillingsanalyse", *Gyldendals Teaterleksikon*, https://teaterleksikon.lex.dk/forestillingsanalyse (9/7 2012)

Opgave 1: Dramatisk analyse

Start med at lave et **analysespørgsmål**. Hvad vil du gerne undersøge ved forestillingen?

Beskriv derefter forestillingens handling kort, så læseren af din analyse er med på, hvilken forestilling det er, og hvad den handler om.

Udvælg herefter 3-4 af nedenstående analysepunkter (under næste overskrift) og beskriv, hvad du oplevede under hvert punkt. Hvis du fx vælger karakterer, så forklarer du hvilke karakterer, der indgår i stykket, og derefter fortolker du, hvilken rolle, du oplevede, de havde i forestillingen, og hvad de betød for stykket.

Lav til slut en opsamling eller **konklusion**, hvor du forklarer, hvad du er kommet frem til gennem din analyse.

ANALYSEPUNKTER

Scene/sal
Igennem forestillingen er flere gange publikumsinddragelse og direkte henvendelse til publikum, hvor grænsen mellem scene og sal brydes. Øjeblikke, hvor publikum bliver aktive medskabere af forestillingen. Undersøg, hvad der sker med fiktions- og publikumskontrakten, når publikum inddrages direkte i forestillingen.

Læs eventuelt nedenstående tekst, som introducerer begrebet *publikumskontrakten*.

- Øystein Stene: "Kontrakten mellom publikum og skuespiller", *Scenefolk.no*, http://scenefolk.no/nb/artikler/2016/09/kontrakten-mellom-publikum-og-skuespiller (u. år)

Os/dem
I VERDENSFRELSERINDEN opstår der et os/dem-forhold på flere planer. Dels er der os i salen og hovedkarakteren på scenen, os i teatret og dem udenfor teatret osv. Find flere os/dem-forhold, og analyser, hvad det gør for publikums oplevelse og forståelse af stykket.

Genre
Hvilken genre er forestillingen, og hvilke virkemidler gør, at vi kan tolke det som denne genre?

Karakterer
I forestillingen forandrer hovedkarakteren sig af flere omgange. Lav en personkarakteristik af de forskellige karakterer og se dem i forhold til hinanden og historien. Hvilke karakterer indgår i stykket, og hvilken betydning har de forskellige karakterer for stykkets handling?

Kostumer
Hovedkarakteren skifter flere gange kostume. Analyser kostumernes betydning og undersøg, hvordan de ændrer sig i forhold til karakterens og forestillingens udvikling.

Scenografi og rekvisitter
Beskriv scenerummet i de forskellige scener og analyser, hvilken betydning scenografien og rekvisitterne har for forestillingen.

Opgave 2: Bertolt Brecht og Verfremdung

Den tyske dramatiker Bertolt Brecht har for alvor cementeret begrebet *Det Episke Teater*. Det Episke Teater adskiller sig fra det dramatiske teater ved at bruge virkemidler, der fremmedgør karaktererne for tilskueren. Meningen er, at tilskueren ikke skal leve sig ind i en fortælling med naturalistiske figurer, men i stedet mindes om, at de befinder sig i et teaterrum, og tvinges til at tage kritisk stilling til det, de ser. Disse virkemidler kalder Brecht for *verfremdungseffekter*.

Undersøg, hvordan VERDENSFRELSERINDEN gør brug af verfremdungseffekter. I kan tage fx udgangspunkt i de sange, som indgår i forestillingen. Det kunne være ”Let’s End History” eller ”Sinnerman”. Kontakt os gerne, hvis I vil se sangteksterne. Orienter jer evt. i nedenstående tekster, som beskæftiger sig med *Det Episke Teater* og *Verfremdung*.

- Kela Kvam: ”Verfremdung”, *Teaterleksikon.dk*, https://teaterleksikon.lex.dk/verfremdung (9/7 2012)
- Kela Kvam: ”Episk Teater”, *Teaterleksikon.dk*, https://teaterleksikon.lex.dk/episk_teater (9/7 2012)
- Klaus Bohnen: ”Bertolt Brecht”, *Den store danske*, https://denstoredanske.lex.dk/Bertolt_Brecht (18/2 2016)
- ”Hvad er det episke teater” af Walter Benjamin, *Passage – Tidsskrift for Litteratur og Kritik*, https://tidsskrift.dk/passage/article/view/3980 (28/11 1997)

TEMA 2: MUSIKENS BETYDNING I VERDENSFRELSERINDEN

Foreslåede fag: musik, drama

En vigtig del af Madame Nielsens kunstneriske virke er at lave musik, og musikken er et helt centralt element i VERDENSFRELSERINDEN. Sangene er ofte kritiske, sjove, proklamerer at forkynde sandheden og skaber en dybere forståelse af stykkets handling og helhed. På scenen er der, udover hovedkarakteren, også strygekvartetten Halvcirkel, som spiller musik under forestillingen og til Madame Nielsens sangtekster.

Opgave 1: Musikanalyse

Læs om Halvcirkel, undersøg musikken som virkemiddel, og diskuter, hvordan den bruges dramatisk i VERDENSFRELSERINDEN.

- Hvad er det for en type musik, der indgår i stykket?
- Hvilken betydning og funktion har musikken for stykket, og hvad bidrager den med?
- Hvilken betydning har valget af instrumenter for forestillingen?
- Hvilket udtryk har musikken, og hvorfor tror I, den har dette udtryk?
- Hvad gør musikken for din oplevelse af stykket?

Links til arbejde med analysen:

- Halvcirkels hjemmeside: https://www.halvcirkel.com/
- Uffe Englund: *Musik: metoder til analyse* (2008)

I arbejdet med musikken i VERDENSFRELSERINDEN kan I også analysere en eller flere sange, som indgår i forestillingen – kontakt os gerne, hvis I vil se sangteksterne.

TEMA 4: IDEOLOGI, STYREFORMER OG MILJØ

Foreslåede fag: samfundsfag, historie

I VERDENSFRELSERINDEN ønsker hovedkarakteren at ændre vores anskuelse af verden og menneskets rolle i den. Blandt andet vores ansvarsfølelse i forhold til klimaet. Hvilke ting har vi særligt fokus på i vores samfund i dag og hvorfor? Hvad siger hovedkarakteren, at vi burde lægge vægt på?

Opgave 1: Ideologiernes historie

Brug VERDENSFRELSERINDEN som en introduktion til ideologier. Gennem historien har man med forskellige ideologiske retninger forsøgt at ændre samfundet. Med udgangspunkt i forestillingen kunne I undersøge og arbejde med forskellige ideologiske retninger og deres betydning. Fx diktatur, kommunisme, anarki, kapitalisme, demokrati, kommunitarisme og socialisme. Nedenstående tekster introducerer læseren til forskellige ideologier:

- Jørgen Loftager: "Ideologi", *Den store danske*, https://denstoredanske.lex.dk/ideologi (16/3 2020)
- Systime: "Hvad er ideologi?", *Samfundsfag C*, https://samfundsfagc.systime.dk/?id=135 (2010)
- "Ideologi for dummies" af DR, https://www.dr.dk/skole/samfundsfag/udskoling/ideologi-dummies (14/1 2015)

Opgave 2: Mennesket og klimaet

I forestillingen sætter hovedpersonen spørgsmålstegn ved, hvad mennesket betyder for klimaet, og hvorvidt vores klimaplaner giver mening eller ej. Samtidig sker der en udvikling i hovedpersonens forståelse af klima, og hvad mennesket må gøre for at redde planeten.

Hvordan ser hovedkarakteren individet og identiteten overfor fællesskabet i vores håndtering af klimaet? I jeres arbejde kan I fx tage afsæt i Anthony Giddens teori om det senmoderne samfund og Ulrich Becks begreber *risikosamfund* og *fællesfare*, som Michael Øe giver en overordnet opsummering af. Den henviser vi til nedenfor.

Til inspiration:

- Tine Maria Winther: "Hvad føler du dig som? Identitet er blevet den enkeltes valg" *Kristeligt Dagblad*, https://www.kristeligt-dagblad.dk/danmark/ideen-om-man-frit-kan-vaelge-egen-identitet-er-paa-voldsom-fremmarch (16/11 2018)
- Michael Øe: "Det senmoderne samfund", *SamfNU - stx & hf B-niveau* https://samfnustxb.systime.dk/?id=10605 (2011)

Opgave 3: Perspektivering til filmene *Die Welle* og *Spaceship Earth*

Perspektiver VERDENSFRELSERINDEN til filmen *Die Welle* (2008) af Dennis Gansel. Filmen handler om Rainer Wenger, der skal undervise sin klasse i autokrati. Klassen tror ikke på, at der i det moderne Tyskland kan opstå diktatur som under anden verdenskrig med Hitler. Derfor vælger Rainer at lave et eksperiment med klassen, som skal bevise det modsatte.

- Link til *Die Welle*: https://fjernleje.filmstriben.dk/film/9000004644/bolgen

Perspektiver VERDENSFRELSERINDEN til dokumentaren *Spaceship Earth* (2020) af Matt Wolf. Det er fortællingen om Biosphere 2, det enorme laboratorium, hvor man i 1991 skabte en selvforsørgende kopi af Jordens økosystem. I to år bor otte mennesker i dette lukkede økosystem for at undersøge, om det er muligt at skabe menneskeligt eksistensgrundlag på andre planter.

- Link til *Spaceship Earth*: https://fjernleje.filmstriben.dk/film/9000005355/spaceship-earth

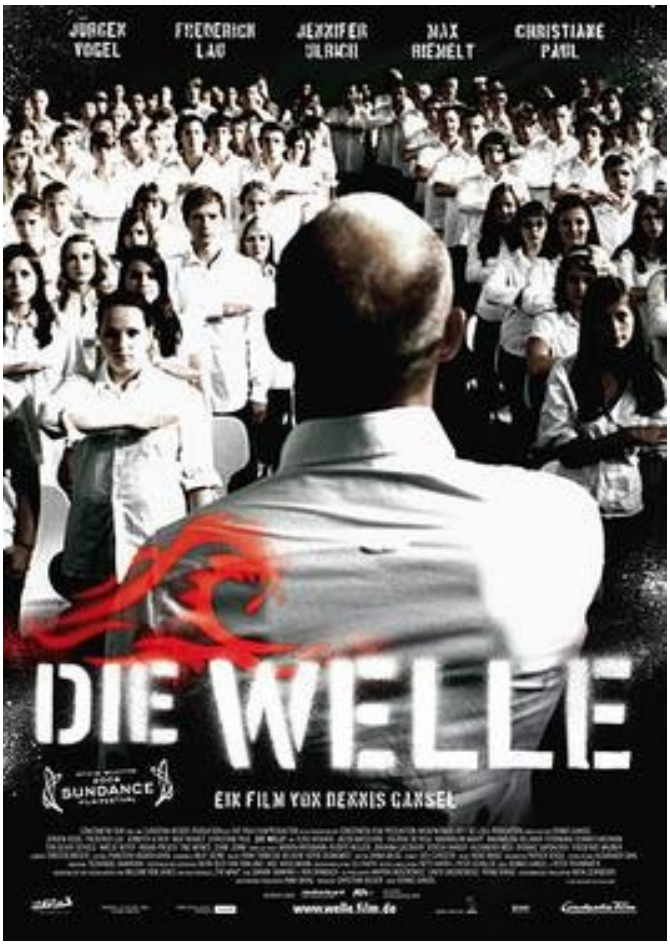

TEMA 5: RELIGIØSITET I VERDENSFRELSERINDEN

Foreslåede fag: religion, historie, samfundsfag

Religiøsitet i teater er ikke nyt. Faktisk stammer noget af det første teater i vesten fra kirker, hvor man blandt andet lavede mysteriespil, processioner og krybbespil. De handlede ofte om livets opstandelse og dødens indtræden. Også VERDENSFRELSERINDEN har elementer af religiøsitet og fokus på livet og døden. Det ses blandt andet i scenografien, nogle af sangteksterne og i de roller, Madame Nielsen spiller.

Opgave 1: Religiøsiteten i karaktererne

Undersøg religiøsiteten i karaktererne i VERDENSFRELSERINDEN og diskuter, hvorvidt hovedkarakterens roller kan tolkes som Gud, Jesus, hjælper, frelser eller noget helt femte.

- Hvilke religiøse karakterer indgår der i stykket?
- Hvad symboliserer de forskellige karakterer?
- Hvordan adskiller de religiøse skikkelser sig fra hinanden?
- Hvilken udvikling er der fra den første religiøse skikkelse til den sidste?
- Hvordan hænger forandring og religion sammen i stykket?

Opgave 2: Gaia som religion og verdensbetegnelse

Gaia er dels, ifølge græsk mytologi, Moder Jord og dels en hypotese, som forsker James E. Lovelock har fremført. I den græske mytologi skabtes Gaia af Kaos (alt det, der var før jorden), og Gaia føder Uranos (himmelhvælvingen). Sammen får de mange børn, som skal være jordens og himlens guder. Derfor anses Gaia som Moder Jord, fordi hun har givet liv til det, der er på Jorden. Samtidig symboliserer hun frugtbarhed og balance.

Det er udgangspunktet for navnet på Lovelocks Gaia-hypotese, som går ud på, at Jorden altid selv vil sørge for at opretholde den balance, der skal til, for at Jorden overlever.

Som perspektiv på forestillingen kan I analysere og diskutere, hvordan Gaia kommer til udtryk i stykket, både set i forhold til den græske mytologi og Lovelocks hypotese.

Læs fx:

- Jesper Løvenbalk Hansen: ”James Lovelock lærte os med hovedværket ’Gaia’ at se jordkloden som ét sammenhængende system”, *Information*, https://www.information.dk/moti/2019/08/james-lovelock-laerte-hovedvaerket-gaia-se-jordkloden-sammenhaengende-system (3/8 2019)
- Louise Lauritzen: ”Man kan ikke bare opstille solpaneler og tro, det fikser alt”, *Information*, https://www.information.dk/udland/2018/02/kan-bare-opstille-solpaneler-tro-fikser (21/2 2018)
- Morten Steiniche ”Klimaforandringer er jordens måde at fortælle os, hvem der bestemmer”, *Information*, https://www.information.dk/udland/2017/07/klimaforandringer-jordens-maade-fortaelle-hvem-bestemmer (14/12-2020)
- Benedicte Ostersen: ”Verdens begyndelse i græsk mytologi”, *Religion.dk*, https://www.religion.dk/viden/verdens-begyndelse-i-gr%C3%A6sk-mytologi (24/9 2013)
- Christian Gorm Tortzen: ”Gaia - i græsk mytologi og religion”, *Den store danske*, https://denstoredanske.lex.dk/Gaia_-_i_gr%C3%A6sk_mytologi_og_religion (7/12-2020)

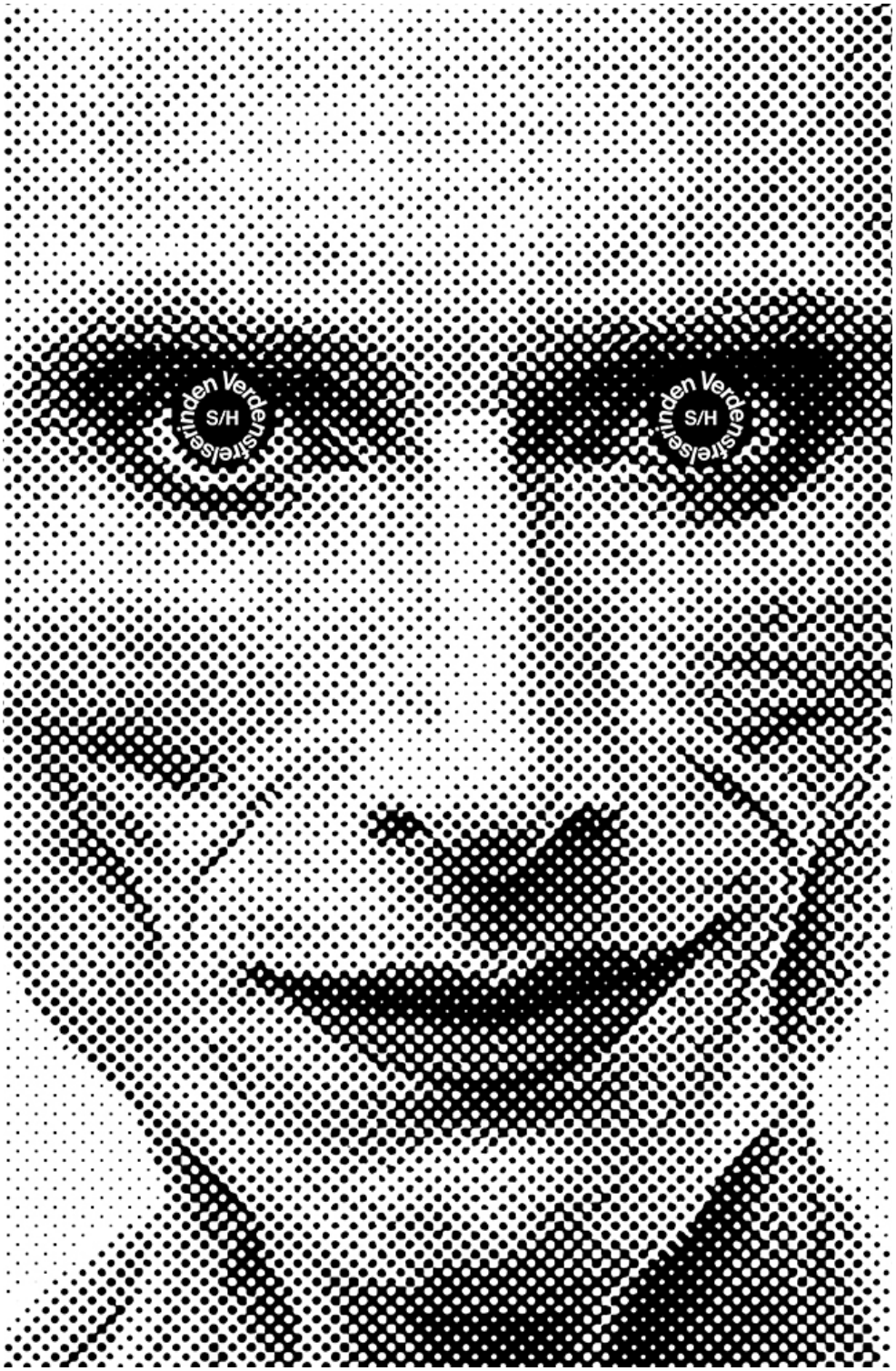

VI GLÆDER OS TIL AT SE JER

S/H